

Кавуньова А. А.*

**КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ.
ДИНАСТІЯ ГОЛОБОРОДЬКІВ
(З нагоди 70-річчя КВНЗ «Херсонська академія
неперервної освіти»)**

Невблаганно плине час... Непомітно минають дні, місяці, роки. Усе навколо змінюється, ніщо не вічне на землі, крім людської пам'яті, бо лише вона залишається в наших серцях назавжди.

Нещодавно Станіславська середня школа урочисто відзначила своє 240-річчя. За цей час в її історії відбулося багато цікавих подій. Поступово зростала кількість учнів, удосконалювалися методи й форми навчально-виховної роботи, збагачувалася матеріальна база, виріс науково-професійний рівень вчителів. Назавжди в історію школи й села увійшли її керівники – педагоги, яким випало на долю не лише організувати навчально-виховний процес у шкільному середовищі, але й формувати освітній та культурний рівень односельців.

Особливе місце серед них займає Костянтин Йосипович Голобородько, людина-педагог, чиє життя було тісно пов'язане з 1946 по 1973 роки зі Станіславською середньою школою. Усю свою енергію і розум він присвятив розвитку освіти та культури Станіслава. Талановитий педагог, чудовий організатор, усебічно і високоосвічена людина, письменник, журналіст і громадський діяч – ось далеко не всі епітети, якими можна було б наділити Костянтина Йосиповича.

Свій творчий потенціал і енергію він передав синам та внукам, які продовжують втілювати в життя передові ідеї батька в галузі науки й освіти та підтримують тісний зв'язок із колективом нашої школи, за що педагоги та учнівський колектив їм непомірно вдячні.

Для історії Станіславської середньої школи це ціла епоха. Усе свідоме життя він присвятив розвитку освіти та культури Станіслава. Талановитий педагог, чудовий організатор, всебічно і високоосвічена людина, письменник, журналіст і громадський діяч – ось далеко не всі епітети, якими можна було б наділити Костянтина Йосиповича.

Голобородько К.Й. народився 1899 року в селі Новотягинці Херсонської губернії. Спочатку він навчається в Новотягинській церковно-приходській школі. Після цього закінчує двокласне училище у Станіславі й учительську семінарію в Херсоні. Десять років Костянтин Йосипович учителює у Новотягинці (1921–1930), а потім переїжджає до Станіслава, де у довоєнний час працює вчителем і завучем (1930–1941, 1945–1946), а потім директором Станіславської середньої школи (1946–1967).

На фронтах Великої Вітчизняної війни та в армії

* © Кавуньова А. А.

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

К.Й.Голобородько провів рівно чотири роки – від серпня 1941 до серпня 1945 року. Йому довелося воювати під Ростовом, Сталінградом, пройти через Україну, Білорусію, Польщу, дійти до Берліна й узяти участь у його штурмі.

Повернувшись після війни до Станіслава, К.Й.Голобородько вже мав значний життєвий досвід і двадцятирічну педагогічну практику. Це був педагог із власним баченням навчально-виховного процесу – його мети, форм і прийомів утілення, ролі вчителя й учня в його успішному здійсненні. Під його керівництвом Станіславська середня школа стала однією з найвідоміших на Херсонщині своїми здобутками й навчальними досягненнями.

Упродовж періоду, коли К.Й.Голобородько очолював школу, серед навчальних предметів особливе місце посідали українська мова й література. На уроках, позакласних заходах, педагогічних радах обговорювалися найцікавіші твори сучасної української та світової літератури. Навчально-виховна робота відзначалася багатогранністю й різноманітністю. Діяльність педагогів спрямовувалася не лише на підготовку учнів до реального життя і його потреб, але й на формування самобутньої та обдарованої особистості.

Про Станіславську середню школу, її директора К.Й.Голобородька, учителів та випускників, які стали іменитими людьми, писали тодішні газети та журнали.

Сам Костянтин Йосипович також багато друкувався у «Наддніпрянській правді», розповідаючи про життя Станіслава. Його цілком можна назвати літописцем села. Друкуватися К.Й.Голобородько почав у 1930-х роках. Як письменник розроблював формат малої прози. Писав педагогічні й публіцистичні нариси, оповідання, активно друкувався в регіональній пресі, публікувався в херсонському альманасі «Наддніпрянські зорі», київській збірці «Перший заспів». Видав дві збірки прози (у співавторстві): «Вчителю наш дорогий...» (1961), «Обрії пахнуть вітрами» (1966).

Як учасник бойових дій в роки війни та за значні досягнення в педагогічній діяльності К.Й.Голобородько неодноразово відзначався державними нагородами – медалями «За оборону Сталінграда», «За визволення Варшави», «За взяття Берліна», «За перемогу над Німеччиною», двома орденами Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани», медаллю А.С.Макаренка. 1958 року йому було присвоєно звання заслуженого вчителя Української РСР.

Не стало Костянтина Йосиповича у 1973 році. Як знак особливої поваги станіславці одну із вулиць у центрі села назвали в його честь. 2009 року Станіславській загальноосвітній школі присвоєно ім'я К.Й.Голобородька.

Дружина Костянтина Йосиповича Голобородька, яка пов'язала свою долю з його долею і пройшла разом із ним наповнений працею життєвий шлях, 35 років життя віддала

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

рідній Станіславській середній школі. На її поріг вперше ступила далекого 1922 року, коли ще відчувався відгомін тяжкого голоду та гірких родинних втрат. У рідній школі з'явилася мрія присвятити себе педагогічній праці, наснажена прикладом її вчителів. 1933 року А.Г.Голобородько закінчила Бериславський педагогічний технікум, отримавши диплом учителя початкової школи. Потяг до знань зростав, тож заочно закінчила Херсонський педагогічний інститут ім. Н.К.Крупської. Викладала у старших класах українську мову та літературу. Працюючи в школі, багато сил віддала естетичному вихованню учнів, розвитку художньої самодіяльності. Дуже вдалими були шкільні постановки «Наталки-Полтавки», «Москаля-чарівника», інших п'єс. Ще у 30-ті роки із здібних дітей організувала перший учнівський хор. У 1937 році ім'я А.Г.Голобородько (А.Г.Цвенько), разом з іменем чоловіка, К.Й.Голобородька, було занесене на дошку пошани кращих шкіл та вчителів області. За багаторічну працю на педагогічній ниві удостоєна державних нагород: медалей «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За трудову доблесть», «Ветеран праці».

Учительську справу Антоніна Гаврилівна поєднувала із сількорівською діяльністю: багато років публікувалась на сторінках районної та обласної газет, очолювала громадську приймальню газети «Придніпровська зірка» у Станіславі.

Син К.Й.Голобородька, Юрій Костянтинович – письменник, учитель, заслужений журналіст України, культурний діяч. Член Національної спілки письменників України.

У роки німецької окупації зазнав поневірянь, перебував у фашистських таборах. Після визволення з неволі добровільно вступив до лав Червоної Армії і брав участь у боях з ворогом на 4-му Українському фронті. День Перемоги зустрів на чехословацькій землі.

У період армійської служби заочно з відзнакою закінчив Львівський культосвітній технікум. Після демобілізації закінчив Дніпропетровський державний університет (1956). Учителював у сільських школах Дніпропетровщини й Херсонщини, працював редактором бериславської районної газети «Маяк» і херсонської обласної молодіжної газети «Ленінський прапор», консультантом будинку політосвіти обкому партії. З 1992 року редагував газету обласної ради ветеранів «Ветеран».

На початку літературної діяльності Ю.К.Голобородько у співавторстві з батьком К.Й.Голобородьком видав книжки оповідань «Вчителю наш дорогий...» (1961) та «Обрії пахнуть вітрами» (1966). Потім побачили світ його повість «Дороги в грозах» (1976), збірка етюдів, оповідань «Таврійські пастелі» (1977), збірки нарисів (у співавторстві) «Вкарбовані у вічність» (1974) і «Герої твої, Херсонщино» (1980), роман «Великий лиман» (1987), повісті «І зостанеться в серці назавжди» та «Теплий вітер осені» (1995), книжка історичних нарисів «Літопису тривожні сторінки» (1996), лірична збірка

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

«Безсмертники» (1997), книжки для дітей «Літо в Буркутах» (1998), «Лиманські билиці» (2001), повісті «Музика для себе» (2001), «Королівське полювання» (2002), книжка літературних нарисів «У років своя пам'ять» (2006), збірка повістей «У тривогах часу» (2008), у яких автор відтворив найрізноманітніші аспекти, грані життя Таврії другої половини ХХ – початку ХХІ століть. Нагороджений орденами Вітчизняної війни ІІ ст., «За мужність», медалями «За трудову доблесть», «За перемогу над Німеччиною», ювілейними медалями та ін.

Дружина Ю.К.Голобородька, Євдокія Петрівна Голобородько – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, дійсний член Академії педагогічних і соціальних наук (м. Москва), дійсний член і член програмного комітету Міжнародної слов'янської академії освіти імені Я.А.Коменського (м. Тирасполь), академік Української академії акмеологічних наук.

Народилася 14 березня 1937 року в селі Проценково Херсонського району Одеської області. У 1960 р. закінчила Херсонський державний педагогічний інститут ім. Н.К.Крупської. Після закінчення інституту за призначенням працювала вихователем і вчителем української мови і літератури в середній школі-інтернаті №1 м. Херсона, а потім викладала в Бериславському педагогічному училищі Херсонської області. 41 рік працювала в Херсонському державному університеті. Нині – професор Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Основні напрями наукової діяльності Є.П.Голобородько: методика навчання російської мови, методика навчання української мови, загальна педагогіка та педагогіка вищої школи. Автор близько 300 друкованих праць. Серед них – колективні й індивідуальні монографії, підручники, методичні посібники, розробки уроків, робочі зошити, статті, тези, присвячені особливостям вивчення близькоспоріднених мов тощо. Має свою наукову школу. Підготувала 2 докторів та двадцять кандидатів педагогічних наук. Нагороджена Почесними грамотами Верховної Ради України, Міністерства освіти України, почесними знаками «Відмінник народної освіти УзРСР», «Відмінник освіти України», медалями «Ветеран праці», «За наукові досягнення», «К.Д.Ушинський», медаллю Пушкіна та ін.

Старший син Ю.К. Голобородька та Є.П.Голобородько – Ярослав Юрійович – народився 27 вересня 1961 року в м. Херсоні. Учений-філолог, літературознавець, доктор філологічних наук, професор, академік Академії педагогічних та соціальних наук (м. Москва), Міжнародної слов'янської академії освіти ім. Я.А.Коменського. Завідувач кафедри теорії і методики викладання гуманітарних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради. Автор понад 400 наукових, навчально-методичних та літературно-критичних праць. Актив-

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

но друкується в українських виданнях. Співатор і ведучий циклу телевізійних передач «Літературна скарбниця Таврійського краю». Лауреат премії журналу «Сучасність» і Ліги українських меценатів (2005).

Молодший син Ю.К.Голобородька та Є.П.Голобородько – Костянтин Юрійович – народився 7 грудня 1965 року в м. Бериславі. Кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови, завідувач кафедри українознавства Харківського національного педагогічного університету ім.Г.С.Сковороди та голова студентського наукового товариства, головний редактор Всеукраїнського науково-методичного журналу «Вивчаємо українську мову та літературу», член-кореспондент Академії педагогічних та соціальних наук (м. Москва), член Харківського історико-філологічного товариства. Автор близько 100 наукових та науково-методичних публікацій.

Підготував двох кандидатів філологічних наук. Відмінник освіти України.

Син Костянтина Йосиповича та Антоніни Гаврилівни Голобородьків – Владислав Костянтинович – відомий журналіст. За освітою – учитель-філолог, закінчив Дніпропетровський державний університет. Учителював на Сумщині та Херсонщині. З 1963 по 1966 рік працював у Станіславській середній школі, викладав російську мову та літературу. Однак потяг до професійної журналістики, який виявився ще в студентські роки, взяв своє: Владислав Костянтинович плідно працював у дніпропетровській обласній газеті «Прапор юності», а з 1976 року – на херсонському телебаченні, де пройшов шлях від редактора до головного редактора. Героями його телематеріалів були маловідомі та славетні хлібороби, механізатори, ветерани війни, спортсмени, на яких такий багатий Таврійський край. Понад два десятиліття В.К.Голобородько активно співпрацював з республіканськими, центральними газетами та журналами, був багаторазовим призером та переможцем їх творчих конкурсів.

Син Костянтина Йосиповича та Антоніни Гаврилівни Голобородьків – Олександр Костянтинович – журналіст-краєзнавець та популяризатор аматорського землеробства, редактор міжнародної газети «Дачник».

1973 року закінчив Дніпропетровський державний університет. У роки навчання співпрацював з дніпропетровськими газетами, молодіжними редакціями місцевого радіо та телебачення. Під час служби у лавах Радянської Армії (1973–1974) був позаштатним кореспондентом газети Бакинського округу ППО «На страже».

Із 1975 по 2002 рік працював у херсонській обласній газеті «Наддніпряньська правда» (кореспондентом, старшим кореспондентом, завідувачим відділом). Закінчив відділення журналістики Вищої партійної школи при ЦК КПУ (1979-1981). У своїх

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ

журналістських матеріалах висвітлював проблеми екології рідного краю, збереження матеріальної та духовної спадщини, літературне та історичне краєзнавство, аматорське аграрне просвітництво. Нагороджувався Почесними грамотами облвиконкому, дипломами та Почесною Грамотою Національної спілки журналістів України. 1991 року ініціював створення додатку до газети «Наддніпрянська правда» – «Дачник», що з роками став самостійним виданням, здобув статус всеукраїнського та міжнародного. 20 років редагує цей щомісячник. О.К.Голобородько – член національної спілки журналістів України.

Дружина О.К.Голобородька – Наталія Андріївна – із родини педагогів. За фахом – інженер-економіст (1974 року з відзнакою закінчила Херсонський філіал Одеського технологічного інституту). Окрім роботи за фахом, протягом 14 років викладала економічні дисципліни в Херсонському Вищому профтехучилищі №2. Творчо та наполегливо запроваджувала в навчальний процес новітні методики, що дозволило здобути звання «вчителя-методиста», викладача вищої категорії. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України» та медаллю «Ветеран праці». Разом із чоловіком Олександром Костянтиновичем випускають міжнародну газету «Дачник».

Слабченко Марія Олександрівна – донька Олександра Костянтиновича та Наталії Андріївни Голобородьків – народилась 22 січня 1979 року.

У 1988 році з відзнакою закінчила Херсонське музичне училище та вступила до Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського за спеціальністю «Музична педагогіка та виховання». Ще під час навчання в музичній академії протягом 5 років працювала викладачем та концертмейстером у Бучанській школі мистецтв Київської області. Згодом викладала музику в школі раннього музичного розвитку та в школі творчості у Києві.

Закінчила аспірантуру Державної Академії керівних кадрів культури та мистецтв за спеціальністю «Теорія та історія художньої культури» та у 1011 році захистила кандидатську дисертацію, кандидат мистецтвознавства.

Разом із чоловіком Романом Вікторовичем виховують трьох синів.